

Romerike Krisesenter IKS

Budsjett 2019 og
Økonomiplan 2019-2022

Innledning

I henhold til lov om interkommunale selskaper § 20, skal representantskapet en gang i året vedta selskapets økonomiplan. Den skal legges til grunn ved selskapets budsjettarbeid og øvrig planleggingsarbeid. Økonomiplanen omfatter de fire neste budsjettår, og skal gi en realistisk oversikt over forventede inntekter og utgifter, herunder investeringsplaner og finansieringen av disse.

Forutsetninger

Romerike krisesenter IKS ble opprettet i 2011 og eies av 14 kommuner på Romerike. De årlige refusjonene fra eierkommunene tar utgangspunkt i eierandeler som er fastsatt i selskapsavtalen. De årlige tilskuddene fra kommunene utgjør nesten hele omsetningen til selskapet. De øvrige inntektene til selskapet er momskompensasjon og gaver mottatt fra organisasjoner og private givere. Tjenesten er lovpålagt kommunene iht. krisesenterloven § 2.

Senteret har 16 soverom med totalt 60 sengeplasser. Dette inkluderer også avdelingen for mannlige brukere og deres barn. Senteret ble bygget i et 20 års perspektiv i forhold til innbyggertall og kapasitet.

Krisesenterets formål

Romerike Krisesenter IKS (RKS) skal tilby et midlertidig botilbud og rådgivning til kvinner, menn og deres barn som er utsatt for vold eller trusler om vold i nære relasjoner, og ellers oppfylle de krav til krisesentre som følger av lov om kommunale krisesentertilbud. Krisesenteret skal gi brukerne støtte, veiledning og hjelp til å ta kontakt med andre deler av tjenesteapparatet, og skal herunder blant annet omfatte: et gratis, helårs, heldøgns, trygt og midlertidig botilbud, et gratis dagtilbud og oppfølging i reetableringsfasen i samarbeid med kommunen. Krisesenteret skal drive utadrettet informasjonsarbeid om sin virksomhet. Krisesenteret skal samarbeide med det øvrige offentlige hjelpeapparatet, andre krisesentre og aktuelle aktører for å fremme virksomhetens formål.

Oppsummering av budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022

Budsjettet for år 2019 er noe høyere enn rammene i økonomiplanen for 2018-2021 med forklaring i nødvendige og derfor foreslåtte engangsinvesteringer.

Det betyr at budsjettet for 2019 handler om opprettholdelse av drift i tråd med antatt renteutvikling, lønns- og prisvekst i tillegg til en investering i kjøleanlegg og sikring av port som beskrives nærmere.

Samtidig har krisesenteret mål om å sikre en utvikling i tråd med behovet innenfor de foreslåtte rammer, med fokus på nærvær, tilgjengelighet, kompetent oppfølging, trygt botilbud og tett samarbeid med eierkommunene.

Strategiske fokusområder

Brukeren i fokus

Tilrettelegge for at hver enkelt bruker blir hørt og forstått, skape et klima for samarbeid i tråd med RKS sine verdier hvor brukeren selv tar ansvar for endring i eget liv på egne premisser.

Nærvær

Vedlikeholde og videreutvikle en kultur for nærvær på jobb ved strategiske tiltak rettet mot arbeidsmiljø og raskt på når medarbeidere har fravær.

Kommunikasjon

Tiltak for å fremme intern kommunikasjon og samarbeid, eksterne tiltak for å dele kompetanse og kunnskap om fagområdet og ha en konstant bevissthet om at RKS skal ha et godt omdømme i tråd med RKS sine verdier.

Samarbeid

Tiltak for å styrke det interne samarbeidet rundt hver bruker og sikre RKS sin deltagelse i eksterne prosjekter som utvikler fagområdet generelt og RKS spesielt. Ny selskapsavtale innen 1.1.2020 med bakgrunn i to kommunesammenslåinger blant våre eierkommuner.

Kompetanse

Tiltak som sikrer at hver medarbeider sin kompetanse etter gjennomført kurs/utdannelse deles med kollegaer på RKS. Eksternt skal vi holde foredrag og arrangere heldagsseminar i samarbeid med kommunene med fokus på å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner.

Budsjett 2019

	Budsjett 2018	Regnskap første halvår 2018	Budsjett 2019
Driftsbudsjett			
DRIFTSINNTEKTER			
Salgsinntekter	0	0	0
Refusjoner	22 862 000	11 926 879	24 112 000
Overføringer	0	18 276	0
Andre driftsinntekter	0	0	0
Sum driftsinntekter	22 862 000	11 945 155	24 112 000
DRIFTSUTGIFTER			
Lønnsutgifter inkl. sosiale utgifter	17 146 000	7 579 885	17 618 000
Kjøp av varer og tjenester	3 068 000	2 099 605	3 152 000
Overføringer	650 000	509 924	665 000
Kalkulatoriske avskrivninger	1 523 000	0	1 523 000
Andre driftsutgifter	45 000	2 584	46 000
Sum driftsutgifter	22 432 000	10 191 998	23 004 000
Driftsresultat	430 000	1 753 157	1 108 000
FINANSPOSTER			
Renteinntekter	0	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	680 000	307 792	815 000
Avdrag på lån	1 530 000	763 350	1 530 000
Sett inn avdrag på lån	0	0	0
Motpost kalkulatoriske avskrivninger	-1 523 000	0	-1 523 000
<i>Ordinært resultat (før interne finanstr.)</i>	<i>-257 000</i>	<i>682 015</i>	<i>286 000</i>
INTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER			
Avsetninger	0	18 276	0
Bruk av tidligere avsetninger	281 000	377 781	290 000
Brukt til finansiering av utg. i kapitalregnskap	24 000	0	576 000
Regnskapsmessig resultat	0	1 041 520	0
Kapitalbudsjett			
INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler	0	0	550 000
Utlån	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	24 000	25 128	26 000
Sum investeringer	24 000	25 128	576 000
FINANSIERING			
Bruk av lån	0	0	0
Salg av fast eiendom	0	0	0
Tilskudd og refusjoner vedrørende investeringer	0	0	0
Kompensasjon for mva.	0	0	0
Bidrag fra årets driftsbudsjett	24 000	0	576 000
Netto avsetninger	0	0	0
Sum finansiering	24 000	0	576 000
Sum udekket	0	25 128	0

Budsjettet er satt opp i tråd med kommunale regnskapsprinsipper, vedtatt i representantskapet 24. april 2015.

De årlige refusjonene fra kommunene utgjør så godt som hele omsetningen til selskapet. De øvrige inntektene til selskapet er momskompensasjon og gaver mottatt fra organisasjoner og private givere.

I budsjettet for 2019 er det forutsatt at godtgjøring til styret legges på samme nivå som tidligere:

Styreleder: kr 80.000

Nestleder: kr 45.000

Styremedlemmer: kr 40.000

Pr møte: kr 1.200

Godtgjøring til medlemmer av representantskapet fastsettes og dekkes av eierkommunene, i tråd med selskapsavtalen.

Grunnlag for budsjettarbeidet

Utvikling

Utvikling i antall brukere

Antall brukere har økt de siste årene, enten i form av dagsamtaler eller i form av beboere (de som har behov for beskyttelse). RKS har hatt en bevisst dreining mot råd og veiledning, slik at flere kan få hjelp, uavhengig av romkapasitet. Vi ser samtidig at alvorlighetsgraden i sakene øker, noe som betyr at de som får opphold har sammensatte utfordringer som krever tett samarbeid med politiet, kompetanseteamet, og kommunale instanser. I 2017 fortsatte økningen i alvorlige saker med behov for beskyttelse. På grunn av et stort behov for RKS sine samlede tjenester, er det iverksatt tiltak der brukerne med størst risiko sikres tilbud om overnatting. De brukerne som ikke er i akutt fare får i større grad tilbud om samtaler. Den siste gruppen blir fortløpende vurdert i forhold til risiko og behov for trygg døgnplass.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av antall beboere (de som overnatter), antall døgn og antall brukere som kommer til samtaler:

Årstall	Antall beboere (Voksne og barn)	Antall døgn	Antall Dagsamtaler
2013	253	6 568	54
2014	283	6 098	75
2015	322	7 915	294
2016	285	7 074	347
2017	326	8 061	291
2018 (Første halvår)	130	2 808	188

Utvikling i botid

Krisesenterets oppgaver og ansvar er sammensatt. Forsvarlig oppfølging av brukerne krever individuelt tilpassede tiltak, og den enkeltes situasjon kan variere mye. Krisesenteret opplever at flere brukere enn tidligere har større behov for oppfølging. Dette gjelder særlig i form av sikkerhetstiltak, med risikovurdering av politiet før de kan flytte ut av senteret, eller i form av ny identitet og skjult adresse et annet sted i landet. Slike prosesser tar lenger tid, og påvirker senterets ønskede maksimumsgrense for botid på 4 uker. De med høyt trusselnivå har lenger opphold enn de med lavere trusselnivå.

I tillegg påvirker boligmangel og det stadige presset i boligmarkedet på Romerike brukernes mulighet til å skaffe ny bolig innenfor 4 uker.

Krisesenteret har gjennomført tiltak for å få ned botiden, og hadde et gjennomsnitt på 20 oppholdsdøgn i 2014. Det er en nedgang på 6 døgn fra 2013. Fra 2015-2017 øker botiden. Dette har ført til at RKS har hatt et betydelig fokus på ansvarsfordeling mellom RKS, kommune, politi og andre instanser for å få ned botiden til tross for økning i antall brukere og alvorligere voldsbilde.

Nedenfor gis en oversikt over utvikling i botid:

Årstall	Botid, oppholdsdøgn i gjennomsnitt
2013	26
2014	21,5
2015	24
2016	25
2017	25
Estimat for 2018	21,5

Utvikling i bemanning

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) har i 2008 utgitt rapport 2, 2008 «Kunnskap- kvalitet- kapasitet. En nasjonal utredning om kriesentrenes kompetanse og tilgjengelighet». Det er i rapporten gitt en minstestandard for å holde døgnåpent, beregnet ut fra brukermasse, og innbefatter *rene brukerrettede stillinger i forhold til antall voksne brukere*:

Antall voksne beboere pr år	Antall brukerrettede årsverk
30	7
35	8
40	9
50	10
60	11
70	12
80	13 RKS 2015
90	14
100	14,5
110	15
120	15,5
130	16 RKS 2016
140	16,5
150	17 RKS nå
160	17,5
170	18
180	18,5
190	19
200 RKS 2017	19,5
210	20
220	20,5
230	21
240	21,5
250	22

Tabellen viser at RKS sin bemanning er noe under anbefalt norm fra RVTS da RKS har 17 stillinger rettet mot brukere, mens RVTS sin norm tilsier 19,5 stillinger.

Bemanningsnormen hensyntar ikke antall barn på senteret, som i tråd med loven, skal behandles som selvstendige brukere. RKS har imidlertid kartlagt oppgavene og redefinert forsvarlig bemanning til at det kan være ca. 12-15 voksne beboere pr. brukerrettet årsverk, mens tabellen fra NKVTS tilsier ca. 10 voksne brukere pr. brukerrettet årsverk. Dette betyr ca. 20% flere brukere pr ansatt på RKS, enn den anbefalte bemanningsnormen.

De aktuelle årsverkene har også ansvar for dagsamtaler, og løser dermed flere oppgaver enn kun oppfølging av beboere ved senteret. RKS håndterer aktiviteten ved å prioritere tiltak etter behov, begrense utadrettede oppgaver og lavest mulig bemanning på kvelder, helger og netter.

Denne rapporten fra RVTS ble gitt ut før Kriesesenterloven ble vedtatt. Som en følge av loven, er kommunene pålagt nye oppgaver som medfører aktivitetskrav ved kriesesenteret. Dette gjelder særlig tilbudet til barna og dagsamtaler. RKS har et eget barnefaglig team som ivaretar kartlegging, oppfølging og aktivitetstiltak rettet mot barna. Dagsamtaler ivaretas ved at bemanningen på dag er vesentlig høyere enn på kveld og i helger.

Styrkingen av bemanningen som ble gjennomført i 2016 og 2017 sikrer at tjenestetilbudet nå ivaretar voksne og barn som selvstendige brukere, behovet for råd og veiledning via samtaler, parallelt med alvorlige saker med behov for beskyttelse.

Ledelsen ved kriesesenteret har fokus på størst mulig andel av hele årsverk og minimal bruk av deltidsstillinger, for å skape kontinuitet og forutsigbarhet i det brukerrettede arbeidet.

Prisvekst

Årsveksten for konsumprisindeksen (KPI) var 1,6% for 2017, men forventes å holde seg omkring 2.0 – 2.5% i 2019 iht. del fleste prognosegiverne. Romerike Kriesesenter IKS sitt kjøp av varer og tjenester er i hovedsak tjenester der arbeidskraft dominerer, og der var KPI for første halvår i 2018 på 2.7% (SSB). Det legges derfor til grunn en prisvekst i budsjettet 2019 på 2.7%.

Renteutgifter til lån i Kommunalbanken er lagt i tråd med de forespeilede budsjettrentene gitt av Kommunalbanken 30.8.2018.

Lønnsvekst

Romerike Kriesesenter IKS sitt budsjett er i all vesentlighet lønn til ansatte. Lønnsoppgjøret i 2019 er et mellomoppgjør, og det forventes derfor ikke et høyere lønnsoppgjør enn i 2018. Selskapet legger seg derfor på samme nivå som i 2018, en økning på 2.8%.

Investeringer

Bygget ble ferdigstilt i 2014 med ventilasjon basert på naturlig kjøling. Det betyr at temperaturen ute styrer hvor kjølig det blir inne. Erfaringen så langt er at dette blir en utfordring på varme dager, da temperaturen inne speiler temperaturen ute. Konsekvensen er at temperaturen inne har vært over 30 grader over lang tid denne sommeren. En slik situasjon påvirker både ansatte og brukere. Spesielt

for brukere som skal være her døgnet rundt, og som trenger hvile og søvn, blir dette en uutholdelig situasjon som skaper friksjon og frustrasjon.

Innhenting av tilbud på kjøling, og råd fra uavhengig spesialist, viser at det vil koste kr 350 000 å koble kjølemaskin til eksisterende ventilasjonsanlegg.

Senteret har elektronisk port ved innkjøring til eiendommen. Det viser seg at ved store snømengder svikter porten og blir stående ulåst i lengre perioder. Konsekvensen av dette er at vi ikke oppfyller kravene til sikkerhet i tråd med krisesenterloven og forskrift for fysisk sikkerhet i krisesentertilbudet. For å sikre at porten fungerer tilfredsstillende, må porten heves og det må bygges et tak over portens kjørebane. Selskapet har innhentet tilbud på dette arbeidet, som vil koste kr 200 000.

Totalt har selskapet behov for engangsinvesteringer på kr. 550 000 i neste budsjettår.

Økonomiplan 2019-2022

Drift	2019	2020	2021	2022
DRIFTSINNTEKTER				
Salgsinntekter	0	0	0	0
Refusjoner	24 112 000	24 342 000	25 099 000	25 657 000
Overføringer	0	0	0	0
Andre driftsinntekter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	24 112 000	24 342 000	25 099 000	25 657 000
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter inkl. sosiale utgifter	17 618 000	18 147 000	18 700 000	19 261 000
Kjøp av varer og tjenester	3 152 000	3 237 000	3 325 000	3 415 000
Overføringer	665 000	683 000	701 000	720 000
Kalkulatoriske avskrivninger	1 523 000	1 523 000	1 523 000	1 523 000
Andre driftsutgifter	46 000	47 000	48 000	49 000
Sum driftsutgifter	23 004 000	23 637 000	24 297 000	24 968 000
Driftsresultat	1 108 000	705 000	802 000	689 000
FINANSPOSTER				
Renteinntekter	0	0	0	0
Renteutgifter og låneomkostninger	815 000	970 000	1 075 000	970 000
Avdrag på lån	1 530 000	1 530 000	1 530 000	1 530 000
Sett inn avdrag på lån	0	0	0	0
Motpost kalkulatoriske avskrivninger	-1 523 000	-1 523 000	-1 523 000	-1 523 000
Ordinært resultat (før interne finanstr.)	286 000	-272 000	-280 000	-288 000
INTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avsetninger	0	0	0	0
Bruk av tidligere avsetninger	290 000	300 000	310 000	330 000
Brukt til finansiering av utg. i kapitalregnskap	576 000	28 000	30 000	32 000
Regnskapsmessig resultat	0	0	0	0
Kapital	2019	2020	2021	2022
INVESTERINGER				
Investeringer i varige driftsmidler	550 000	0	0	0
Utlån	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	26 000	28 000	30 000	32 000
Sum investeringer	576 000	28 000	30 000	32 000
FINANSIERING				
Bruk av lån	0	0	0	0
Salg av fast eiendom	0	0	0	0
Tilskudd og refusjoner vedr. investeringer	0	0	0	0
Kompensasjon for mva.	0	0	0	0
Bidrag fra årets driftsbudsjett	576 000	28 000	30 000	32 000
Netto avsetninger	0	0	0	0
Sum finansiering	576 000	28 000	30 000	32 000
Sum udekket	0	0	0	0

Økonomiplanen for 2019-2022 hensyntar helårsdrift av bygget, lønnskostnader knyttet til hovedoppgjør og mellomoppgjør (2.8%), og en årsvekst for konsumprisindeksen (KPI) på 2.7%.

Investeringer

Selskapet har ingen planlagte investeringer i perioden utover det som ligger i budsjettet for 2019.

Renter

I forbindelse med oppføring av nye lokaler, ble selskapet innvilget en låneramme på 55 millioner. Selskapet har serielån med flytende rente i Kommunalbanken, med en nedbetalingstid på 30 år. Renteutgifter til lån er lagt i tråd med de forespeilede budsjettrentene gitt av Kommunalbanken 30.8.2018. Disse er 2,10 % i 2019, 2,60% i 2020, 3,00% i 2021 og 2,83% i 2022.

Handlingsregel for disposisjonsfond

Disposisjonsfond er avsatte midler som kan benyttes til både driftsutgifter og investeringer. Et slikt fond har gjerne to hovedformål: enten settes det av til konkrete formål, eller så er det reservekapital for å dekke uforutsette hendelser. Det bør være et mål at disposisjonsfond er 10% av sum driftsinntekter.

Utfordringer i perioden

Kommunesammenslåing

Selskapet eies i dag av 14 kommuner. Aurskog-Høland kommune slår seg sammen med Rømskog kommune. Det betyr noen flere innbyggere i området selskapet dekker. Skedsmo, Fet og Sørumsund kommune slår seg sammen til Lillestrøm Kommune. Alle tre kommunene er eiere i dag. Innen 1.1.2020 må selskapet ha en ny selskapsavtale som ivaretar disse endringene.

Kostnadsfordeling i forhold til eierandeler

Kommune	Folketall 1.1.18	Eierandel i %	2019	2020	2021	2022
Skedsmo	54 178	18,6	4 370 442	4 409 874	4 547 328	4 648 512
Lørenskog	38 670	13,3	3 125 101	3 153 297	3 251 584	3 323 936
Ullensaker	36 576	12,6	2 960 622	2 987 334	3 080 448	3 148 992
Sørum	17 980	6,2	1 456 814	1 469 958	1 515 776	1 549 504
Nannestad	13 240	4,5	1 057 365	1 066 905	1 100 160	1 124 640
Nittedal	23 213	8	1 879 760	1 896 720	1 955 840	1 999 360
Eidsvoll	24 545	8,4	1 973 748	1 991 556	2 053 632	2 099 328
Hurdal	2 903	1	234 970	237 090	244 480	249 920
Rælingen	17 874	6,1	1 433 317	1 446 249	1 491 328	1 524 512
*Enebakk	5 473	1,9	446 443	450 471	464 512	474 848
Gjerdrum	6 704	2,3	540 431	545 307	562 304	574 816
Aurskog-Høland	16 390	5,6	1 315 832	1 327 704	1 369 088	1 399 552
Nes	21 681	7,5	1 762 275	1 778 175	1 833 600	1 874 400
Fet	11 663	4	939 880	948 360	977 920	999 680
Sum	291 090	100	23 497 000	23 709 000	24 448 000	24 992 000

*Enebakk dekker en halvpart av innbyggerne

Folketall er fra SSB 1.1.2018, og kostnadsfordelingen er basert på dette da selskapsavtalen er lagt fram for representantskapet med disse endringene i eierandeler.